

IOO-profiel-doelen als inspiratiebron

Het project is vertrokken vanuit de IOO-profiel-doelen¹ opgesteld binnen het IOO- en het IOO²-project (Elen & Verburch, 2010 – 2011). Deze onderzoeksbetrokken doelen vormen een manier om de mate van onderzoeksintegratie in een opleiding te bepalen.

De 7 onderzoeksgelateerde doelen zijn (niet hiërarchisch geordend) :

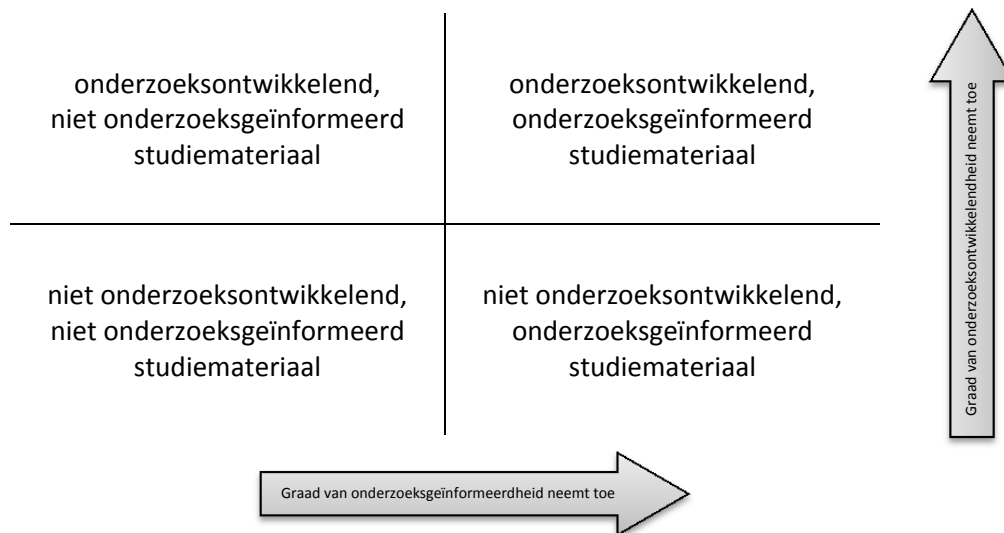
- I. Studenten verwerven kennis van resultaten van onderzoek.
- II. Studenten verwerven inzicht in de methodologische en/of theoretische onderbouw van resultaten van onderzoek.
- III. Studenten ontwikkelen instrumentele onderzoeksvaardigheden.
- IV. Studenten ontwikkelen de competentie om onderzoeker te zijn.
- V. Studenten ontwikkelen een kritische houding ten aanzien van kennis en kennisconstructie.
- VI. Studenten ontwikkelen een nieuwsgierigheid betreffende ontwikkelingen binnen de discipline.
- VII. Studenten ontwikkelen de vaardigheid om onderzoeksresultaten aan de praktijk te koppelen.

Een toelichting van deze doelen is terug te vinden in het eindverslag van beide projecten en de referenties daarin vermeld.

Onderzoeksgeïnformeerd studiemateriaal is een mogelijk middel om een actieve bijdrage te leveren tot het realiseren van bovenvermelde doelen. Toch is geen vereiste om met onderzoeksgeïnformeerd studiemateriaal aan alle doelen tegemoet te komen omwille van volgende argumenten :

- i. De onderzoeksdoelen zijn gericht op de volledige leeromgeving, en zullen bijgevolg niet allemaal en volledig kunnen gerealiseerd worden met behulp van het schriftelijk studiemateriaal.
- ii. De onderzoeksdoelen zijn gericht op onderzoekontwikkeling (OO). Hierbij ligt de focus op het ontwikkelen van een onderzoekshouding bij studenten. Binnen dit project ligt de focus op hoe onderzoek in het studiemateriaal verwerkt is, onderzoeksgeïnformeerdheid (OI). Uiteraard kan de mate van onderzoeksgeïnformeerdheid bijdragen tot de ontwikkeling van de onderzoekscompetenties van de student. Omgekeerd kan het studiemateriaal niet onderzoeksgeïnformeerd zijn en toch bijdragen tot ontwikkeling van de onderzoekshouding van de student. Tot slot kan, studiemateriaal kan noch onderzoeksgeïnformeerd, noch onderzoeksontwikkeld zijn. Samenvattend kan studiemateriaal opgedeeld worden in 4 categorieën, weergegeven in het onderstaande kwadrant.

¹ Integratie Onderwijs en Onderzoek (IOO)

In dit project ligt de focus op het bepalen van de graad van onderzoeksgeïnfomeerdheid van het studiemateriaal, zonder het effect hiervan op de onderzoekscompetenties van de student in beschouwing te nemen. De screening moet toelaten het studiemateriaal correct de positioneren volgens de horizontale richting binnen het kwadrant.

In de literatuur wordt heel ruim gerapporteerd over onderzoeksontwikkeling en de optimalisatie van de leeromgeving om dit te realiseren (o.m. Van Petegem, 2012; Forbes, 2011; Schroeder, 2007; Duncan, 2010). Uit het onderzoek van Schroeder en collega's komt naar voren dat de voor verschillende aanpassingen aan de leeromgeving een verschillende effectiviteit geldt. Het aanpassen van leermiddelen (zoals studiemateriaal) komt naar voor als het minst effectief in het nastreven van onderzoeksontwikkeling. Dit ondersteunt de keuze om voor het studiemateriaal te focussen op de onderzoeksgeïnfomeerdheid, zonder de onderzoeksontwikkeling te bevragen.

Het ontbreken van een eenduidig verband tussen de IOO-profielgoals en kenmerken die peilen naar de mate van onderzoeksgeïnfomeerdheid van studiemateriaal vereist dat deze kenmerken onafhankelijk van de 7 IOO-profielgoals opgesteld worden. Uiteraard is het belangrijk om na het opstellen van de kenmerken na te gaan welke kenmerken van onderzoeksgeïnfomeerd studiemateriaal bijdragen tot het realiseren van bepaalde IOO-profielgoals.

Referentiekader

Om tot een valide screening te komen is het belangrijk om deze af te stemmen op de doelgroep van dit project, zijnde lerarenopleidingen. Dit impliceert dat bij de operationalisering van het screeningsinstrument de Vlaams Kwalificatiestructuur niveau 6 : bachelor (VKS 6) voor ogen moet gehouden worden. Zowel het scoringsprotocol als de toekomstgerichte feedback zullen afgestemd worden op de niveaurescriptorelementen vermeld bij dit niveau, zoals opgenomen in onderstaande tabel (Ministerie van Onderwijs, 2009).

niveau	Niveaudecriptorelementen	
	Kennis Vaardigheden	Context Autonomie Verantwoordelijkheid
VKS 6	<ul style="list-style-type: none"> kennis en inzichten uit een specifiek domein kritisch evalueren en combineren complexe gespecialiseerde vaardigheden toepassen, gelieerd aan onderzoeksuitkomsten relevante gegevens verzamelen en interpreteren en geselecteerde methodes en hulpmiddelen innovatief aanwenden om niet-vertrouwde complexe problemen op te lossen 	<ul style="list-style-type: none"> handelen in complexe en gespecialiseerde contexten functioneren met volledige autonomie en een ruime mate van initiatief medeverantwoordelijkheid opnemen voor het bepalen van collectieve resultaten

Referenties

- De Groof, J., Donche, V., Van Petegem, P., (2012). *Onderzoekend leren stimuleren : effecten, maatregelen en principes*. 129 pp. Leuven/Den Haag: Acco.
- Duncan, R.G., Pilitsis, V., Piegaro, M., (2010). Development of preservice teachers' ability to critique and adapt inquiry-based instructional materials, *Journal of Science Teacher Education*, 21(1), 81-102
- Elen, J., Schouteden, W., Verburgh, A., François, S. (2010). *Integratie van onderzoek in onderwijs : ambities en realisaties binnen de Associatie K.U.Leuven*. Inhoudelijk eindverslag van OOF-project 2006/03,129 pp. Leuven: vzw Associatie K.U.Leuven – CIP&T.
- Elen, J., Schouteden, W., Verburgh, A., François, S. (2011). *Integratie van onderzoek in onderwijs : realisaties en percepties (IOO²-project)*. Inhoudelijk eindverslag van OOF-project 2009/20,33 pp. Leuven: vzw Associatie K.U.Leuven – CIP&T.
- Forbes, C. T. (2011). Preservice elementary teachers' adaptation of science curriculum materials for inquiry-based elementary science. *Science Education*, 95(5): 927–955. doi: 10.1002/sce.20444
- Schroeder, C. M., Scott, T. P., Tolson, H., Huang, T.-Y. and Lee, Y.-H. (2007). A meta-analysis of national research: Effects of teaching strategies on student achievement in science in the United States. *Journal of Research in Science Teaching*, 44(10): 1436–1460. doi: 10.1002/tea.20212
- Ministerie van onderwijs (2009), Decreet betreffende de kwalificatiestructuur, <http://www.ond.vlaanderen.be/edulex/database/document/document.asp?docid=14111>